Вечірній Київ

НЕЗАЛЕЖНА ГАЗЕТА СТОЛИЦІ УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 21 ЛЮТОГО 1919 РОКУ ● ВІВТОРОК 27 СЕРПНЯ 1991 РОКУ ● № 164 (14279) ● ЦІНА 20 КОП.

ЗВІДУСІЛЬ ПО НОВИНІ

● У зв'язку з рішенням Верховних Рад Латвійської республіки, Литовської республіки і Естонської республіки про проголошення їх державної незалежності, Президія Верховної Ради України вчора прийняла рішення про визнання державної незалежності цих республік. Міністерству закордонних справ України доручено провести належні переговори і підписати угоди про встановлення дипломатичних відносин між Україною і Латвійською республікою, Литовською республікою, Естонською республікою.

● Учора Верховна Рада СРСР прийняла рішення скликати позачерговий з'їзд народних депутатів СРСР 2 вересня.

● А. І. Лук'янов подав у відставку. У заяві про звільнення він стверджує, що не був ідеологом змови.

● Збори трудового колективу редакції журналу «Огонек» звільнили В. Коротича на його прохання від обов'язків головного редактора.

● Сьогодні не вийшли республіканські партійні газети «Радянська Україна», «Правда Украины», «Робітнича газета» і «Сільські вісті». Журналістські колективи висловили незгоду з рішенням Президії Верховної Ради України з цього приводу.

● У Рівному демонтовано пам'ятник Леніну.

● Президія парламенту Молдови прийняла постанову про демонтаж і здачу на зберігання всіх пам'ятників, пов'язаних з комуністичною ідеологією і пропагандою псевдоісторії народу Молдови. Передбачається також змінити пов'язані з цим найменування населених пунктів, вулиць, організацій, підприємств, установ, агрогосподарств.

● Учора вдосвіта о п'ятій годині з балкона своєї квартири на п'ятому поверсі розкішного будинку у Плотниковому провулку викинувся керуючий справами ЦК КПРС Микола Юхимович Кручина. За словами співробітника прокуратури Ленінського району Москви, М. Ю. Кручина залишив передсмертну записку, в якій заявляє, що життя прожив чесно і злочинцем себе не вважає, а також запевняє Михайла Сергійовича Горбачова у своїй відданості. Разом з тим у записці загиблий визнає, що не має в собі сили пережити майбутні випробування.

Колонка головного редактора

УКРАЇНА НЕЗАЛЕЖНА

24 серпня 1991 року позачергова Верховна Рада республіки проголосила незалежність України. Історія, безумовно, дасть оцінку цьому, осмислить глибинну суть його, поставить цей факт у ряд визначних подій, але вже сьогодні можна сміливо сказати: звершилася історична справедливість. Понад 300 років народ, який сьогодні налічує понад 50 мільйонів чоловік, займає територію, що дорівнює площі Франції, народ, який має свою розлогу історію, могутні культурні корені, народ, який уміє працювати і вміє веселитися — цей народ більш як 300 років не мав своєї державності. Утисками, хитрощами, грубою силою цей народ впродовж довгих літ тримали на задвірках Російської, а потім Радянської імперії. І ось проголошена незалежність. Це означає, що буде створена самостійна, суверенна Українська держава. Вона має свою неподільну і недоторкану територію, на якій діють виключно свої Конституція і Закони. Вона сама здійснює захист і охорону своєї державності, гарантує всім своїм громадянам права і свободи, виключно сама розпоряджається своїми природними багатствами, самостійно веде свою економіку, має свою валютно-фінансову систему і грошову одиницю, сама проводить міжнародну політику і встановлює рівноправні стосунки з сусідами, сама розвиває науку, освіту, культуру.

Нічого в цьому особливого немає — це все те, що має кожен суверенний народ, кожна суверенна держава — чи то такий гігант, як Сполучені Штати Америки, чи такий карлик, як князівство Ліхтенштейн. Не мала цього тільки Україна. Її тішили тим, що вона має право на самовизначення, але не давали можливості це право реалізувати. Вона формально стала членом ООН, але не могла вести своєї міжнародної політики. На її території хазяйнували Мінатоменерго та інші союзні міністерства-монстри, зовсім не рахуючись з інтересами народу. З її надр по-хижацькому викачували природні багатства, у неї за безцінь відбирали хліб, цукор, сало і доводили: самостійно Україна не виживе, бо вона, мовляв, більше ввозить, ніж вивозить. І це наша багатюща країна з її працьовитим, добрим, хлібосольним народом!

Можна не сумніватися, що противники незалежної України знімуть галас, взявши на озброєння стерті, але ще діючі на обмеженого обивателя «аргументи»: мовляв, це націоналісти хочуть все розтягти по національних квартирах, хочуть закрити кордони, створити незручності для людей інших національностей, які живуть в Україні. Такі твердження не витримують жодної критики. Дешеві агітки на кшталт «Мой адрес — не дом и не улица, мой адрес — Советский Союз!» сьогодні вже не діють. Здоровий глузд підказує, що ліпше мати добротну національну квартиру, ніж тісну і незручну інтернаціональну комуналку.

Що ж стосується націоналізму, то ми, здається, вже навчилися розрізняти поняття **національного**, на основі якого люди об'єднуються в державу, і **націоналістичну ідеологію**, яка ставить одну націю у виняткове становище, виділяє її серед інших, вимагає для неї особливих умов. Ті, хто відстоює незалежну Україну, і гадки не має ставити українську націю на вищий щабель над іншими. Історично склалося так, що на терені республіки проживають люди різних національностей і ці люди складають разом з українцями єдиний **народ України**. І не треба вбивати клин між людьми різної національності. Держава до всіх своїх громадян має ставитися однаково рівно і доброзичливо, але й громадяни мають поважати, шанувати, кріпити свою державу. І найголовніше призначення держави — забезпечити своїм громадянам мирне, творче, заможне життя. Отже, як образно сказав якось Іван Драч, треба зробити все для того, щоб росіянину жилося в Україні не гірше, ніж у Москві, єврею — не гірше, ніж у Тель-Авіві, а українцеві — не гірше, ніж у Канаді.

І то неправда — розмови противників незалежності про закриті кордони, про розз'єднані сім'ї, про самоізоляцію. Кордони будуть (бо що ж то за держава без кордонів), і вони будуть закриті для безконтрольного вивезення національних багатств України. Але вони будуть відкритими для людей, для торгівлі, тобто для еквівалентного обміну того, чим ми багаті, на те, чого нам бракує.

І то неправда, що Україна хоче відмежуватись від Росії, Білорусії чи якоїсь іншої республіки. У нас з російським і білоруським народами єдині корені. І ближчих нам народів немає. Ми з великою повагою ставимося до всіх сусідніх народів, а до слов'янських — особливо. І проголошення незалежності України зовсім не означає розриву тих економічних, культурних добросусідських зв'язків з республіками, які склалися історично. Навпаки, нам потрібен спільний економічний простір в межах нинішнього Радянського Союзу, бо на європейському чи світовому ринку через нашу неконкурентноздатність нас просто проковтнуть, поглинуть капіталістичні акули. Отже, не тільки ми йдеться про розрив з радянськими республіками, а й передбачаються ще тісніші, але, безумовно, рівноправні і взаємовигідні економічні зв'язки.

Підсумовуючи, слід наголосити: незалежність України — історична, політична, економічна необхідність. Вона продиктована всім розвитком нашого народу, вона — єдина перспектива для інтеграції у світову співдружність народів. Однак не даваймо цілком природній радості перетворитися в ейфорію. Будьмо реалістами: проголосити незалежність України було надзвичайно складно, але ще складніше буде уреальнити, цю незалежність, тобто побудувати справжню незалежну і самостійну державу. Ще будуть замахи на нашу державність ззовні і зсередини, ще чинитиме скажений опір незруйнована тоталітарна система, ще треба чимало працювати над тим, щоб перебороти обивательську психологію, рецидиви комуністичної пропаганди, щоб розбурхати і утвердити національну самосвідомість.

Отже, засукуймо рукави — і до роботи. Ми повинні побудувати не просто незалежну Україну, **а Україну демократичну, світлу і заможну**. Ця велика ціль потребує дружних спільних зусиль. Тож єднаймося заради цієї мети!

Віталій Карпенко

Відлуння перевороту

Кривавий путч, організований партійно-військовою верхівкою країни, безславно провалився, продемонструвавши всьому світові неоднозначність і неможливість робити передбачення перебудовних процесів у СРСР. Усі ми важко відходимо від шоку трьох днів державного перевороту — з танками на вулицях, з нескінченним «Лебединим озером» по телевізору та неприхованою брехнею видань, які підтримали янаєвсько-павловську хунту.

Що й казати, ці події стали тяжким випробуванням для кожного з нас. Проте слід усвідомити, що з арештом «банди вісьмох» та з самогубством особливо обізнаних маршалів від армії та генералів від КПРС державний переворот не закінчується. «Повзуча контрреволюція» будь-якої миті може піти в підпілля і, зміцнівши там та переформувавши свої підрозділи, зробити нову організовану спробу путчу.

Щоб не допустити цього, щоб уповні здобути гіркі уроки з недавніх подій, які вразили нашу країну та весь світ, звертаймося знов і знов до тих днів перевороту, вивчаймо документи і збираймо для історії свідчення очевидців, ще раз звіряймо по них свої думки і почуття.

З цією метою в сьогоднішньому номері газети ми починаємо публікацію матеріалів під загальною рубрикою «ВІДЛУННЯ ПЕРЕВОРОТУ». Матеріалів дуже багато. До редакції надходять десятки заяв і звернень від імені громадсько-політичних організацій та рухів, від депутатських груп, заяви про вихід з КПРС. Мабуть, усі їх опублікувати ми не зможемо. Проте з більшістю цих документів читачів «Вечірки» намагатимемося ознайомити.

У листі КЕРІВНИКІВ МІЖРЕСПУБЛІКАНСЬКОГО КОМІТЕТУ ІНВАЛІДІВ ЧОРНОБИЛЯ учасники ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС засуджують позицію ЦК КПУ та Голови Верховної Ради України в дні перевороту, заявляють про свій вихід з КПРС.

ДЕПУТАТИ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ РАЙРАДИ П. РОМАНЮК, В. ГУБАРЕЦЬ, В. ЗУБЕНКО, П. БАБИЧ ТА ІНШІ негативно оцінюють нерішучість ВР республіки, таврують ганьбою дії групи народних депутатів України, які по суті підтримали злочинну діяльність заколотників з ДКНС, та піддають різкій критиці офіційні засоби масової інформації, що поширювали на Україні янаєвську брехню.

«Ці та інші факти, — говориться в листі від 23 серпня, — змушують нас звернутися до Верховної Ради УРСР з вимогою терміново прийняти пакет важливих державних актів:

1. Про негайну і повну департизацію всіх державних і радянських органів, підприємств і установ, органів прокуратури, держбезпеки, міліції.

2. Про безпосереднє підпорядкування республіці всіх військ КДБ, МВС СРСР і Радянської Армії, розташованих на території України та початок негайного комплектування їх особового складу громадянами України.

3. Про негайний розпуск нині діючого КДБ республіки і створення на його основі якісно нових структур державної безпеки.

4. Про створення національної гвардії, підпорядкованої безпосередньо Президенту України, а до його обрання — Президії Верховної Ради республіки.

5. Про націоналізацію всього майна КПРС, а особливо її поліграфічних підприємств та засобів масової інформації.

6. Про негайну передачу під юрисдикцію України всіх без винятку підприємств союзного підпорядкування (в т. ч. і військово-промислового комплексу).

7. Оголосити і прийняти закон про повну державну незалежність України».

Як бачимо, частина цих вимог вже виконана...

Постанова Верховної Ради Української РСР

Про проголошення незалежності України

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки постановляє:

Проголосити 24 серпня 1991 року Україну незалежною демократичною державою.

З моменту проголошення незалежності чинними на території України є тільки її Конституція, закони, постанови уряду та інші акти законодавства республіки.

1 грудня 1991 року провести республіканський референдум на підтвердження акту проголошення незалежності.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК.

м. Київ, 24 серпня 1991 року.

Акт проголошення незалежності України

Виходячи із смертельної небезпеки, яка нависла була над Україною в зв'язку з державним переворотом в СРСР 19 серпня 1991 року,

— продовжуючи тисячолітню традицію державотворення в Україні,

— виходячи з права на самовизначення, передбаченого Статутом ООН та іншими міжнародно-правовими документами,

— здійснюючи Декларацію про державний суверенітет України, Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки урочисто

проголошує

незалежність України та створення самостійної української держави — України.

Територія України є неподільною і недоторканною.

Віднині на території України мають чинність виключно Конституція і закони України.

Цей акт набирає чинності з моменту його схвалення.

24 серпня 1991 р.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ.

УКАЗ Президії Верховної Ради України

ПРО ТИМЧАСОВЕ ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ

У зв'язку з наявністю матеріалів, що свідчать про участь органів Компартії України в державному перевороті 19 — 21 серпня 1991 р., з метою забезпечення умов розслідування справи та стабілізації суспільно - політичної ситуації, керуючись частиною другою статті 7 Конституції Української РСР, Президія Верховної Ради України **постановляє:**

1. Припинити діяльність Компартії України до остаточного розслідування обставин, пов'язаних з державним переворотом 19 — 21 серпня 1991 року.

2. Міністерству внутрішніх справ України за участю народних депутатів опечатати всі службові приміщення партійних комітетів КПУ і взяти їх під охорону. Забезпечити збереження майна і документів від розкрадання, руйнування та знищення.

3. Спеціальній комісії Президії Верховної Ради України по перевірці інформації щодо діяльності посадових осіб, які сприяли державному перевороту, вирішити питання щодо вилучення партійних архівів, документів, інших матеріалів, які можуть розглядатися як докази.

4. Заборонити партійним органам, а також підприємствам, які ними засновані або їм підпорядковані, всі фінансові операції, в тому числі і валютні, і передати всі кошти на зберігання національному банку України.

5. До остаточного вирішення питання заробітна плата відповідальним працівникам партійних органів проводиться з коштів КПУ, іншим працівникам — за рахунок державного бюджету у відповідності з чинним законодавством.

6. Верховній Раді Кримської АРСР, відповідним місцевим Радам народних депутатів до закінчення розслідування прийняти на баланс майно (будинки, споруди, друкарні, транспортні засоби, іншу власність), що належить організаціям Компартії України, за винятком майна управління справами ЦК КПРС та ЦК КПУ, яке передано на баланс Верховної Ради України.

7. Кабінету міністрів України, правоохоронним органам забезпечити неухильне дотримання законності в питаннях захисту прав громадян, не допустити переслідування за політичні переконання. Розглядати подібні факти як порушення прав людини і притягати винних до відповідальності.

8. Указ вступає в дію з моменту прийняття.

Голова Верховної Ради України Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
26 серпня 1991 року.

ЄДНАЙМОСЯ!

Рада Української асоціації промисловості, будівництва, транспорту і зв'язку «Україна» (асоціація «Україна») 24 серпня поточного року прийняла звернення до керівників виробничих колективів підприємств, об'єднань, організацій, підприємців України.

В ньому, зокрема, є такі пропозиції: терміново вирішити питання про перехід підприємств під юрисдикцію Української РСР, виключивши будь-яке вилучення союзними органами вартості основних виробничих фондів і оборотних коштів: створити у кожній області відділення асоціації «Україна» з метою прискорення розвитку інфраструктури ринку, надання допомоги у проведенні роздержавлення власності і приватизації, організації комерційної системи матеріально - технічного забезпечення ресурсами підприємств і організацій; вийти із складу Загальносоюзної асоціації державних підприємств промисловості, будівництва і транспорту, як з організації, яка не сприяє розвитку ринкових відносин, яка стоїть на принципах розподільчого державного соціалізму і збереження надто великих державних органів управління; почати проведення роздержавлення і приватизації підприємств і організацій, створюючи незалежні акціонерні компанії, товариства, об'єднання, малі приватні підприємства.

«Поєднавшись, ми прискоримо проведення у життя демократичних реформ на Україні, становлення її дійсного державного суверенітету», — підкреслюється у Зверненні Ради асоціації «Україна».

ДО ВИКЛАДАЧІВ ВУЗІВ ТА НАУКОВЦІВ УКРАЇНИ

Спроба військово - партійного державного перевороту переконливо засвідчила антинародну, злочинну сутність керівництва КПРС. Ні в кого не викликає сумніву щодо справжніх намірів заколотників — повернути країну до тоталітарного сталінського режиму.

Однак, як показав хід надзвичайної сесії Верховної Ради України 24 серпня 1991 р., компартійна більшість у парламенті та керівництво КПУ належних висновків з того, що сталося, не зробили, переклавши вирішення питання про департизацію на трудові колективи. Вважаємо, що, незважаючи на рішення Президії Верховної Ради України та демократичних місцевих Рад щодо департизації та тимчасового припинення діяльності КПУ, загроза молодій демократії незалежної України залишається.

Сьогодні утвердження реальної демократії залежить від самого народу України, здатності його демократичних сил протистояти реакції.

У цей вирішальний драматичний час ми не можемо стояти осторонь і тому закликаємо:

1. Добиватись повної і негайної департизації всіх навчальних закладів та наукових установ, припинення в них функціонування парткомів та інших організаційних структур КПУ, передачі їх протоколів до державних архівів.

2. Домагатися негайної демілітаризації вищих навчальних закладів, виведення їх із структури військових кафедр, ліквідації так званих «других» та «перших» відділів та припинення діяльності «кураторів» з КДБ.

3. Вимагати від своїх керівників, які є членами керівних партійних органів КПУ всіх рівнів, негайного виходу з них.

Всім очевидно, що перебування сьогодні в КПРС — КПУ є аморальним. Ми переконані, що переважна більшість викладачів вищої школи та науковців України зробить правильний вибір.

Секретаріат правління Київської спілки викладачів вищої школи та науковців.
25.08. 1991 р.

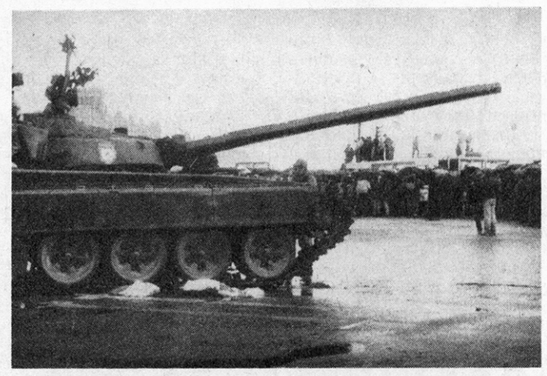

ЦЕ БУЛО В МОСКВІ...

Фото нашого спеціального кореспондента
Василя ОСТ ОВОГО.

ЯК ОПЕЧАТУВАЛИ БУДИНОК ЦК

І ось ми на площі перед грізною і помпезною будівлею ЦК. Тут, на партійній Голгофі, розпинали Миколу Руденка й Олеся Гончара. Звідси забирали прямо в КДБ. Звідси помикали Україною. Тепер будинок охороняє департизована київська міліція.

З'являються депутати міськради — Є. Пронюк, В. Черінько, О. Кулик, А. Шебіко, В. Комов, депутат Верховної Ради України Юрій Збітнєв. А мітингуючі додають до депутатської групи, яка опечатувала будинок, представників громадськості — голову Української народно-демократичної партії Є. Чернишова, журналіста О. Супрунюка та автора цих рядків. Заступнику начальника УВС підполковнику В. Шапошнику передають рішення виконавчого комітету Київради № 518: «У зв'язку з припиненням діяльності організацій КПРС та розпуском ЦК КПРС, враховуючи напруженість у суспільстві навколо фактів причетності компартійних організацій до державного перевороту, з метою попередження зловживань щодо майна та коштів цих організацій і усунення дестабілізаційних факторів, до вирішення питання Верховною Радою УРСР відносно майна КПРС та Компартії України виконавчий комітет Київської міської Ради народних депутатів вирішив:

1). Взяти під контроль на території м. Києва приміщення, майно та інші цінності, що належать КПРС та Компартії України.

2). Доручити управлінню внутрішніх справ м. Києва (т. Розенко В. І.) за участю народних депутатів опечатати всі названі приміщення та взяти їх під охорону, забезпечивши, насамперед, реальну охорону документів...»

І ось ми у святая святих — приймальні першого секретаря ЦК КПУ. Нас намагаються не пропустити. Черговий по приймальні Г. Букаєв навідріз відмовляється відчинити двері кабінету С. Гуренка. Він комусь телефонує, консультується, доповідає... Вкотре перечитує постанову виконкому і ніяк не може згодитися, щоб депутати опечатали сейф. А потім переконує, що не знає, де ключі. Ну, а тим часом заступник керуючого справами ЦК І. Доценко переписує всіх, хто з'явився опечатувати. Так минає з півгодини чи й більше, і тоді депутат В. Черінько заявляє партійній сторожі чітко й зрозуміло: або вони допомагатимуть виконувати рішення міськвиконкому, або їх міліція виставить геть. Після цього знайшлися ключі, що були поряд в шафі, і депутати ввійшли в кабінет, де царствували Щербицький, Івашко та іже з ними.

Той кабінет куди більший, ніж квартири багатьох з нас. Але з'ясувалося, що то далеко не все: є ще двоє дверей, які ведуть у кімнату відпочинку з чудовими меблями, бібліотеку, до персонального туалету тощо. Кришталь (навіть склянки для питної води з художньо вирізьбленого кришталю), золотокорінці книг, на столику журнал «Коммунист» № 6 за 91 р., розкритий на тому місці, де надрукована стаття С. Гуренка «Главная цель — быть полезным народу».

Сейф опечатали, як опечатали й бібліотеку та всі виходи з цього високого кабінету, а потім зайнялися іншими кабінетами, яким, здається, не було кінця-краю. Вони були не такими вже розкішними — пропорційно до рангів у партійній олігархії. От хіба-що у всіх висів на стіні однаковісінький, наче крізь копірку, портрет Леніна.

Але найбільше ускладнення викликала вимога депутатів провести нас на дах будинку ЦК, щоб зняти з нього прапор СРСР. Тут уже не лише ключі загубилися, а й десь подівся персонал (зокрема, електрик), без якого аж ніяк не можна було зняти той прапор. Віддамо належне підполковнику В. Шапошнику — це він таки змусив партійних охоронців відкрити нам горище і разом з нами піднявся на дах будинку ЦК. Перед тим, як зняти прапор, народний депутат міськради О. Кулик звернувся через мегафон до лю-

(Закінчення на 4-й стор.).

Нове на карті міста

Є ПЛОЩА НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Враховуючи численні побажання киян, рекомендаційне голосування депутатів Київради 23 серпня 1991 р., рішення постійної комісії Київради з культури та охорони історичного середовища та рішення комісії виконкому Київради з найменувань від 13.07.91 р., виконавчий комітет Київської міської Ради народних депутатів вирішив учора перейменувати площу Жовтневої революції на площу Незалежності. А станція метро «Площа Жовтневої революції» перейменована на «Площа Незалежності».

Громадська думка

2. ПОЛІТИКА І МИ

Продовжуємо знайомити читачів з результатами проведення однойменного опитування 1523 респондентів (початок дивіться у «Вечірньому Києві» від 23 серпня ц. р.).

У першій публікації ми постаралися показати, яким хотіли б бачити виборці «ідеального» народного депутата. Гадаємо, що такі ж особисті якості бажані й для будь-якого іншого політика, в тому числі й того, який виборює вищі посади в державі.

Проте життя — річ реальна, що вимагає дослідження не тільки іміджу ідеального політика, а й реальних політичних сил, які диктують політичну моду на українському Олімпі влади.

У зв'язку з цим розглянемо особливості іміджу депутатів - представників основних політичних блоків, що реально діють у Радах народних депутатів усіх рівнів державної ієрархії.

Виходячи з цього, ми й спробували простежити, який же імідж сформувався у виборців щодо депутатів від Компартії України і Демократичного блоку України за результатами півторарічної діяльності в Радах народних депутатів демократичного скликання. Отже, на думку виборців.

2. ХОДІННЯ В ПОЛІТИКУ: ІМІДЖ БЛОКІВ

Українське суспільство вагітне реальною багатопартійністю. Ви заперечите, адже офіційно ми її вже маємо в особі цілого ряду зареєстрованих Мінюстом УРСР партій і громадсько-політичних рухів! Усе це правильно. Але правильно й те, що реально в суспільстві домінують лише дві політичні сили — Компартія і Демократичний блок. Партія і слабко структурований конгломерат опозиційних партій, рухів і соціальних груп. Звичайно, все це досить неоднозначно. Наша політична палітра має значно більше кольорів і відтінків, проте, по суті, ситуація така: КПУ і ДБУ.

Як би там не було, між ними де-факто існує протистояння, яке багато в чому і визначає розвиток громадсько-політичної ситуації на Україні.

2.1. ХОЧУТЬ ЗМІНИТИ ЖИТТЯ НА КРАЩЕ (у процентах до загальної кількості опитаних):

— члени КПУ (19,43 процента респондентів);
— представники Демблоку (51,24);
— незалежні (4,19);
— не відповіли (25,14).

Підтримка депутатів-членів КПУ знижується із помолодшанням віку респондентів: від 34,18 процента у шістдесятирічних до 8,82 процента у молоді до 20 років. Що стосується Демблоку, то тут картина зворотна: від 61,76 у опитаних до 20 років — до 22,78 у тих, кому за 60 років.

Незалежні мають свої стабільні 3—5 процентів у всіх вікових категоріях.

Найвищий рейтинг комуністи мають серед пенсіонерів (34,14 процента), вчених (28,95), військових (23,53) та ІТП (22,35); демблоківці — у гуманітаріїв та студентів (по 66,67), військових (64,71) і робітників (61,29).

Незалежним порівняно з іншими групами опитаних більше всього симпатизують студенти та учні (8,33 процента).

Особливий інтерес являє собою імідж депутатів в очах представників різних політичних сил (див. табл. 5).

Таблиця 5.

КІЛЬКІСТЬ РЕСПОНДЕНТІВ РІЗНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПОГЛЯДІВ, ЯКІ ПОЗИТИВНО ОЦІНИЛИ МОТИВИ «ХОДІННЯ В ПОЛІТИКУ» ДЕПУТАТІВ ВІД ОСНОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ СИЛ УКРАЇНИ (у процентах)

Політична орієнтація респондентів	Думка про депутатів від: КПУ	ДБУ	Незалежних	Не відповіли
КПУ	37,01	28,35	4,72	29,92
НРУ	3,85	84,62	—	11,54
Переконані безпартійні	16,36	54.09	3,64	25,91
Потенційні члени політичних партій	7,25	55,07	5,80	31,88
У цілому за вибіркою	19,43	51,24	4,19	25,14

Як неважко помітити, члени Руху корпоративніші, ніж усі інші групи і «впритул не помічають» незалежних. Що це, як не більшовизм навпаки?

Особливу увагу все ж варто звернути на те, що чверть опитаних не відповіла на поставлене запитання. А серед потенційних партійців ця цифра досягає майже третини респондентів.

2.2. ХОЧУТЬ ЗБЕРЕГТИ СТАТУС-КВО:

— члени КПУ (53,9 процента респондентів);
— представники ДБУ (4,0);
— незалежні (2,1);
— не відповіли (40,0).

Чим старші респонденти, тим менше оцінки консерватизму виставляються депутатам-комуністам: від 67,65 процента голосів у молоді до 20 років до 30,38 процента у респондентів, які переступили 60-річний життєвий рубіж.

Більше за все негативу дістали депутати-члени КПУ від військовослужбовців і співробітників МВС і КДБ, які взяли участь в опитуванні (70,59 процента), робітників (67,54), студентів та учнів (63,89). Додамо, що в цілому в очах 33,86 процента опитаних депутатський корпус від КПУ виглядає консервативною силою, що прагне затримати суспільний розвиток біля позначки «соціалістичного вибору».

2.3. ЗНАЙТИ СЕБЕ В ПОЛІТИЦІ

на думку респондентів, хотіли, балотуючись у депутати:

— члени КПУ (10,1 процента респондентів);
— представники Демблоку (21,33);
— незалежні (15,43);
— не відповіли (53,14).

Отже, кожен п'ятий респондент вважає, що кандидати від опозиції йшли в депутати переважно з метою самореалізації особистості. Це важливий момент мотивації, бо більшість з них, справді, не мали ходу в умовах адміністративно - командної системи.

2.4. ХТО ШУКАВ ДЛЯ СЕБЕ В ДЕПУТАТСТВІ ПРИВІЛЕЇВ?

Більшість опитаних знає, як відповісти на запропоноване питання:

— члени КПУ (40,19 процента респондентів);
— представники Демблоку (17,33);
— незалежні (3,43);
— не відповіли (39,05).

Найвищі оцінки КПУ в цьому питанні, порівняно із середньостатистичними балами, «виставили» робітники (52,69 процента).

Демблокові виставили оцінки вищі за середні пенсіонери, домогосподарки (28,57) та ІТП (21,18).

Характерно, що члени КПУ своїм колегам по партії «поставили» 23,62 (нижче за середній), а демблоківцям 23,13 (вище за середній).

Ще «крутіший» підхід у членів НРУ: рахунок — 65,38 процента на 0,0 процента!

2.5. «ВСІ ВОНИ ПРОСТО БОРОЛИСЯ ЗА ВЛАДУ!», — написала одна читачка. Думки виборців розділилися, хоча різниця в оцінках є:

— члени КПУ (35,24 процента респондентів);
— представники Демблоку (24,95);
— незалежні (4,57);
— не відповіли (35,24).

Респонденти, старші за 50 років, вважають, що члени КПУ просто виборювали владу в 20—24 процентах випадків. Щодо демблоківців, вони вважають так само в 25—30 процентах випадків. А от молодь продемонструвала цілком протилежну картину: 52,5 на 18,75 процента відповідно (тобто, КПУ і Демблок).

Гуманітарії «поставили» КПУ 46,67 процента, студенти — 44,44 процента. Демблок дістав у військових 29,41 процента, так само, втім, як і у ІТП. Про погляди респондентів на цю проблему, виходячи з ступеня їх включеності в громадсько-політичну систему, можна судити за даними таблиці 6.

Таблиця 6.

КІЛЬКІСТЬ РЕСПОНДЕНТІВ РІЗНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПОГЛЯДІВ, ЯКІ ВВАЖАЮТЬ, ЩО ДЕПУТАТИ ВІД ОСНОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ СИЛ УКРАЇНИ ПРОСТО ВИБОРЮВАЛИ ВЛАДУ (у процентах)

Політична орієнтація респондентів	Думка про депутатів від: КПУ	ДБУ	Незалежних	Не відповіли
КПУ	23,62	29,92	6,30	40,16
НРУ	46,15	7,69	3,85	42,31
Переконані безпартійні	35,91	25,45	4,09	34,55
Потенційні члени політичних партій	42,03	23,19	4,35	30,43
У цілому за вибіркою	35,24	24,95	4,57	35,24

2.6. ВОНИ ПІШЛИ В ПОЛІТИКУ, ЩОБ ВІДСТОЮВАТИ ІНТЕРЕСИ ВИБОРЦІВ

Такої точки зору дотримуються про депутатів:

— членів КПУ (8,57 процента респондентів);
— представників Демблоку (38,67);
— незалежних (10,42);
— не відповіли (42,29).

Віковий зріз засвідчив, що респонденти старші 60 років приблизно однаково оцінили благородність намірів як комуністів, так і демблоківців — 18,99 і 17,72 процента відповідно. В інших же категоріях перевага за опозицією, причому, чим молодші респонденти, тим вищі бали виставляли вони ДБУ і нижчі КПУ.

Найвищі результати дістали члени КПУ у пенсіонерів та домогосподарок — 21,43, вчених — 13,16, а депутати від ДБУ у студентів — 52,78, робітників — 48,39, гуманітаріїв — 48,89.

Характерно, що члени КПУ в цій позиції виставили трохи вищі оцінки депутатам від ДБУ, ніж від Компартії — 21,26 і 18,11 процента відповідно. Отож відмовити рядовим комуністам в об'єктивності та плюралізмі не можна. А от члени НРУ поставили депутатам-демблоківцям 84,62 процента, а комуністам — величезний нуль. Справедливо? Навряд. Компартія України неоднорідна. Переважна більшість компартійних рядових — чесні і порядні люди. Це факт неспростовний, і змішувати їх з партійними генералами було б неправильно.

2.7. ЛЮДИ ВИБОРЮВАЛИ ДЕПУТАТСЬКИЙ МАНДАТ, ПРАГНУЧИ РЕАЛІЗУВАТИ НАСТАНОВИ СВОЄЇ ГРОМАДСЬКО - ПОЛІТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ (у процентах)

— члени КПУ (27,05 процента респондентів);
— представники Демблоку (27,81);
— незалежні (4,76);
— не відповіли (40,38).

Загалом картина ясна — партії створюються для того, щоб виборювати владу. Отже, Демблок сприймається громадською думкою як партія, хоча такою, по суті, не є і у своєму початковому вигляді вже не існує.

Особливий інтерес становлять у цьому зв'язку погляди представників різних груп опитаних (див. табл. 7).

Таблиця 7.

ПОГЛЯДИ ПРЕДСТАВНИКІВ РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП, ЯКІ ДОТРИМУЮТЬСЯ ТОЧКИ ЗОРУ, ЩО ДЕПУТАТИ В БОРОТЬБІ ЗА МАНДАТИ ПРАГНУЛИ РЕАЛІЗУВАТИ ПРОГРАМНІ НАСТАНОВИ СВОЇХ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (у процентах)

Вік (років)	Думка про депутатів від: КПУ	ДБУ	Незалеж. них	Не відповіли
до 20	38,24	38,24	2,94	20,59
21—30	33,75	37,50	1,25	27,50
31—40	27,59	31,90	3,45	37,07
41—50	23,91	39,35	6,52	40,22
51—60	19,01	23,97	6,61	50,41
понад 60	31,65	11,39	6,33	50,63
Всього	27,05	27,81	4,76	40,38

Як видно з таблиці, найбільшими прагматиками є молоді люди до 30 років, які вдвічі менше, ніж інші респонденти, вагалися, відповідаючи на це питання анкети.

Молодь формується в соціальному плані одночасно з політичним становленням громадянського суспільства. Тому цілком природно, що вона сприймає як належне реалізацію програмних настанов громадсько - політичних організацій через своїх законних представників у демократично обраних органах влади. Це добра ознака, яка свідчить про укорінення в політичній свідомості молодого покоління цінностей парламентаризму.

Валерій БЕБИК,
кандидат психологічних наук, консультант Київської обласної Ради народних депутатів, секретар правління Київської спілки викладачів вищої школи та науковців.

(Далі буде).

Вперше

Виставка Ємця в ООН

Про художника і ліквідатора - чорнобильця Петра Захаровича Ємця «Вечірка» розповідала не раз. І ось до редакції надійшла приємна звістка — у вересні картини художника будуть виставлені у штаб-квартирі ООН. Виставка «Дзвони Чорнобиля» приурочена до конференції по Чорнобилю. І це не випадково, бо, хто бачив картини Петра Ємця, той знає, що вони розказують про наше лихо чи не красномовніше від слів. А взагалі персональна виставка в ООН — випадок безпрецедентний, це справді вперше.

Зараз Петро Захарович відбирає роботи. Заклопотаний, адже не просто вибрати всього з три десятки картин, якщо їх сотні.

У вересні до Нью-Йорку він і сам їде на запрошення відомої киянам сім'ї Зенона і Надії Матківських. Це вони організували за океаном фонд допомоги дітям Чорнобиля, а не так давно Надію назвали Матір'ю Чорнобильською. У планах гастрольного не лише знайомство українського художника з американцями, а американців з його картинами. Петро Захарович потребує серйозного лікування, всі витрати на яке, звичайно ж, бере на себе американська сторона.

Виставку в ООН фінансує ЮНЕСКО.

Валентина СИМКОВИЧ.

«КИЇВ І КИЯНИ» спонсор фотоконкурсу ЛАМО

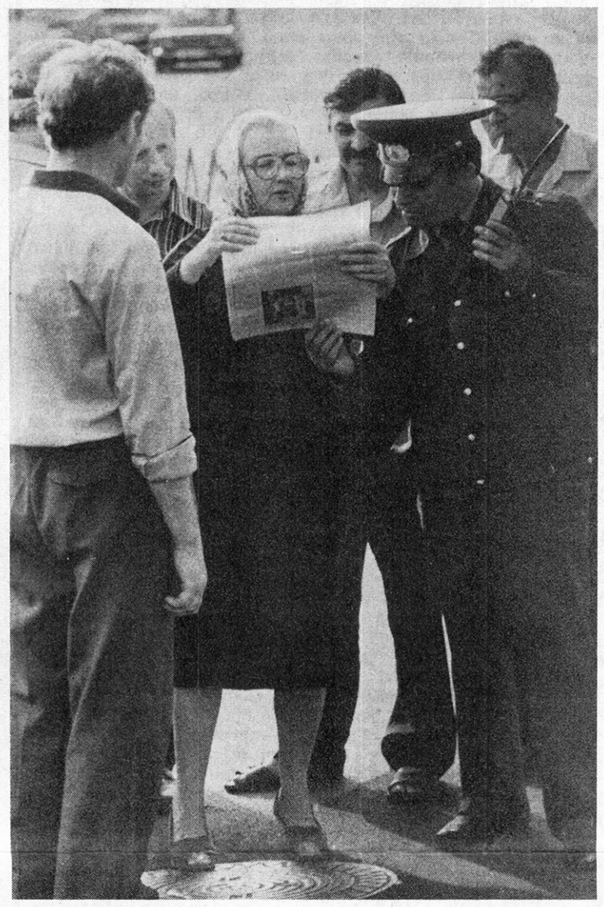

Фото **Івана ТИТАРЕНКА** та **Анатолія ВОРОХА.**

7 вересня АНДРІЇВСЬКИЙ УЗВІЗ

8 вересня ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПАРК, СТАДІОН «ДИНАМО»

СВЯТО-ФЕСТИВАЛЬ ГАЗЕТИ «ВЕЧІРНІЙ КИЇВ»

...І СІМЕЙНИЙ МАСАЖЕР

Дійсно, більшість нормальних людей не любить ходити в районну поліклініку, хоча, мабуть, всі ми потай мріємо про чуйного і мудрого лікаря, котрий би лише подивився у наші очі... і відразу ж поставив діагноз. Що ж, у такому разі обов'язково приходьте на свято і шукайте «містечко здоров'я», тому що київський центр «Здоров'я», який бере участь у святі «Вечірки» в тісному союзі зі станцією швидкої допомоги, обіцяє кожному бажаючому саме діагноз «по очах». А називається це просто і по-науковому — іридодіагностика стану здоров'я. Боже, подумав, мабуть, вже хтось із читачів, навіщо така екзотика, тут он просту електрокардіограму зробити проблема. Але на святі нашому і це не буде проблемою — лікарі «швидкої допомоги» зможуть і виміряти тиск, і зробити електрокардіографію.

Ну, а для прихильників нетрадиційних методів оздоровлення даватимуть консультації і екстрасенси, і дієтолог, і психотерапевт... До речі, можна буде визначити і свій власний біоенергетичний потенціал за допомогою апарата «Біон».

Та й взагалі програма «містечка здоров'я» дуже насичена: тут і відеосалон, де можна буде переглянути уроки у-шу, відеофільми про вегетаріанство, дихальну гімнастику, гігієну інтимних стосунків, виступи прихильників таких методів підтримання здорової форми, як аеробіка, йога, і поширення книг, брошур про здоровий спосіб життя, про профілактику різних захворювань. А якщо ви забажаєте, то зможете тут же придбати хоча й дорогий (170 карбованців), але оригінальний і вельми зручний сімейний масажер. Ті співробітники центру «Здоров'я», котрі в процесі підготовки до свята зважились на цю покупку, стверджують, що гроші витрачені не дарма.

Однак з грошима чи без, приходьте на свято за здоров'ям.

Кіра ГОЛУБНИЧА.

ЧИ ЧАС СВЯТКУВАТИ? ЧАС!

Працівники і активісти Добровільного товариства любителів книги України, як і всі кияни, з нетерпінням чекають свята-фестивалю газети «Вечірній Київ». Свята «Вечірки» проводяться щорічно, дійсно стали помітною подією в культурному житті столиці. Разом з тим, у декого виникають сумніви: «Чи до свят нам нині?» Адже святкується тоді, коли для цього є підстави. У нас же, куди не кинь — не свята, а сірі будні. Проблем у нашому житті куди більше, ніж радісних подій. Про це з прямотою і відвертістю говорить і «Вечірка».

То чи ж час святкувати? Час!

Бо свято «Вечірки» — свято специфічне. Газета святкує тоді, коли її слово викликає дію. А нам всім відомо, якою популярністю серед читачів користується «Вечірній Київ» і наскільки дієвим є його слово.

Немало робить газета і для популяризації друкованого слова, порушує гострі проблеми виконання Закону УРСР «Про мови в Українській РСР». На її сторінках з'являються матеріали про нові книги, рецензії, анотації, уривки з нових творів. Слід відзначити, що ця робота не залишається поза увагою товариства книголюбів. За підсумками 1990 року газеті «Вечірній Київ» за популяризацію літератури присуджено третю премію серед міських періодичних видань республіки.

Газета спільно з товариством книголюбів не раз порушувала питання, пов'язані з кризовою ситуацією в книговидавничій справі, з відвертістю і прямотою висловлювала свої думки щодо спекуляції книгами, реалізації різноманітної антилітератури, яка насаджується читачам ділками книжкового бізнесу. Та, на жаль, в цьому напрямку ми не домоглися нічого. На вулицях міста так і процвітає спекуляція книгами, підземні переходи переповнені різноманітними виданнями сумнівного гатунку.

Товариство книголюбів України закликає всіх — і читачів, і газетярів — повести рішучу боротьбу з цими явищами.

Свято ж «Вечірки» всілько підтримуємо і будемо брати в ньому найактивнішу участь. Нікого з учасників і гостей свята не залишать байдужими видання, які запропонують їм книголюби. Це і книги з історії України, твори забутих авторів, віршовані абетки для малюків. Тож до зустрічі на свято-фестивалі «Вечірки»!

Неля РУДЕНКО,
заступник голови правління Добровільного товариства любителів книги України.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Для нагородження та стимулювання найактивніших учасників свята-фестивалю «Вечірки» правління Добровільного товариства любителів книги України передало редакції безкоштовно літератури на суму понад 2 тисячі карбованців. Це твори популярних українських, радянських та зарубіжних авторів, мініатюрні видання тощо. Дякуємо, книголюби!

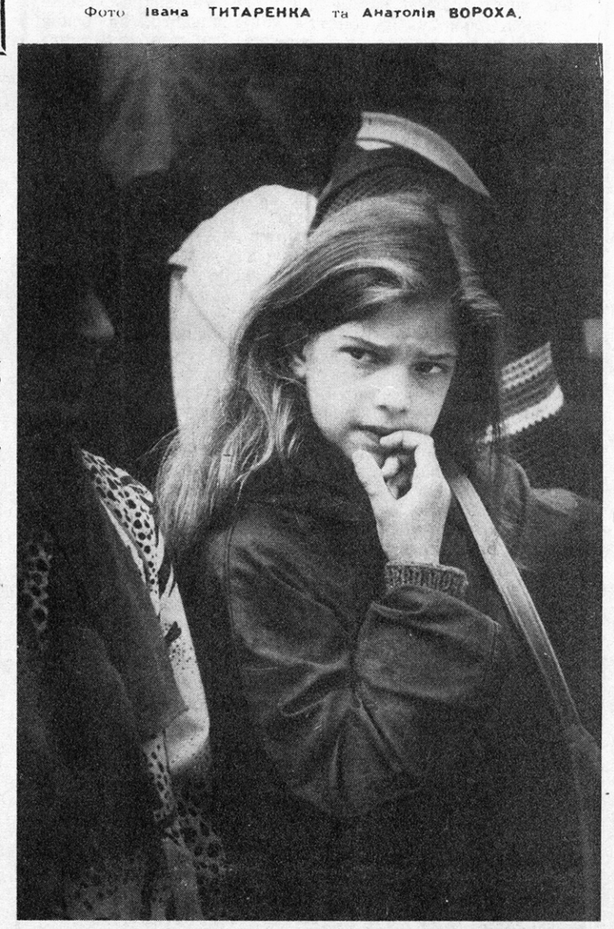

Проекти і прожекти

ЩЕ ОДНА «КИШЕНЬКОВА» ПРОФСПІЛКА?

Щотижнева газета МВС УРСР «Именем закона» опублікувала для обговорення проект Статуту Асоціації співробітників органів внутрішніх справ. Це спершу порадувало тих, хто так давно його чекав. Але починаєш читати його, і ніяк не можна позбутися думки, що незабаром у нашому місті з'явиться ще одна «кишенькова» профспілка, що лишаються непорушними позиції керівників, які раніше тільки тим і займалися, що «підтримували» і «схвалювали» чергові рішення вищого начальства. Ті керівники, яким я ще два роки тому доводив необхідність створення міліцейської профспілки і які називали мої пропозиції нісенітницею. І от вся справа, очевидно, йде до того, що вони залюбки пересядуть у ще одні номенклатурні крісла. І це дасть змогу їм знову по-старому «захищати» інтереси своїх підлеглих, дізнаючись про наші потреби лише з прикрашених доповідних. Сподіваюся, колеги підтримають мене, а тому певен: столична міліцейська профспілка буде. І хай очолять її люди гідні, обрані на альтернативній основі.

Володимир ШИРОЧЕНКО,
старший лейтенант міліції.

Скоро школа

УРОК МАЛЮВАННЯ ПОЧИНАЄТЬСЯ З ЦЕГЛИ...

До нового навчального року готується кожен по-своєму. От і Валентин Веремійович Панчук — вчитель образотворчого мистецтва 228-ої школи. Отримавши новий, не дуже пристосований для уроків мистецтва, кабінет, вчитель вирішив його перебудувати. Звичайно, можна було б залишити все й так, як було, але Валентин Веремійович розпочав творчість з капітальної перебудови матеріальних основ шкільної реальності. До речі, не рахуючись при цьому з вільним часом і своєю літньою відпусткою. Що ж, мистецтво — це гармонійна взаємодія людських душ та навколишнього середовища.

Зараз В. В. Панчук уже закінчив основні будівельні роботи і наводить останній шарм у кабінеті, де мають оселитися діти та музи.

Сергій КОРЕЦЬКИЙ.

Звичайна історія

ЯКИЙ ЖЕ ВІН КАРНИЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ?

Після студентського голодування за Хрещатиком закріпилася репутація місця для принижених і ображених. Сюди виходять зараз старики й бездомні, студенти і багатодітні. Одні з простягнутою рукою, інші — з мітингами. Хрещатик став майданчиком ідеологічної дуелі, де досить чітко видно не лише протилежність поглядів, але й призабуте й немодне тепер «класове розшарування».

Сухий 80-річний дідок облюбував місце під ЦУМом — вже більше місяця мозолить очі місцевим роззявам. Протримався він тут, не дивлячись на міліцейські патрулі й контроль рекетирів, напрочуд довго: його прокламація із закликом судити всіх комуністів приносить чималий прибуток — перехожі підкидають в капелюх то карбованець, то три, а то й червінець. В Артемівську (він родом із шахтарського краю) чекає його дружина, свій дім, а Георгій Петрович Жужменко все в дорозі. То до Києва, то до Ленінграда, то ще кудись занесе його 60-карбованцева пенсія, на яку не прожити, і образа на радянську владу, котра протримала 26 років у ГУЛАГу.

Не набридло? Можливо, й не їздив би, але треба довести йому свою правоту, щоб не зводили на нього вдома наклеп комуністи, яким він не дає проходу своїми плакатами і промовами. Хоче добитися для себе реабілітації, оскільки в зеки він потрапив як син «ворога народу», а не як бродяга.

Бродяжив — не заперечує. Але ж батько його — начальник одного з реввійськомів — був репресований, а невдовзі і матір спіткала та ж доля. А сам він колись був переконаним комсомольцем, працював на шахті. І судили його, це він точно знає, не просто за те, що опинився на дні життя. Однак доведи тепер... В Артемівську не вірять. Формально, кажуть, ти справжній карний злочинець, оскільки ще п'ять судимостей уже в таборі дали — бився, різав.

— Так, різне говорять, — тихо розповідає Георгій Петрович. — Але який же я карний злочинець? Карні злочинці, знаєте хто, ті, що за вказівкою начальства насмерть забивали «політичних». На моїх очах так один генерал помер. Або дітлахів, малоліток, що до нас у Волголаг з Москви надійшли, використовували для своїх чоловічих потреб. А мені ж вижити серед таких треба було, тому й різав і бив, коли в зоні стіною одні проти одних ішли. І у втечах брав участь. За що й судили. А інакше «там» не можна. Так що ж, після всього, що пережив, мені тепер в обличчя плювати. Хай плюне той, хто знає, що таке зона.

Одні плюються, інші — карбованці підкидають. Довго ніхто не розбирається: не заради ж інтересу сіла людина на вулиці з шапкою в руках. Хай він хоч карний злочинець, хоч «політичний» — кому тепер це цікаво. А йому потрібно, щоб повірили, простили, якщо щось не так, повважали. Адже чверть віку витратив на виживання. А чи ж по своїй вині? А тепер, хоча й був, за його ж словами, ударником праці на своїй меблевій фабриці, а пенсії, щоб — знову ж таки — вижити, не вистачає.

Але недовго вже лишилось тепер...

Людмила ВАСИЛЬЄВА.

Сьогодні—День радянського кіно

Богдан СТУПКА: «ЧЕКАЙТЕ СВОЄЇ ДОЛІ...»

Про нього писати легко. Життя популярного актора театру і кіно народного артиста СРСР, лауреата Державної премії СРСР та Республіканської комсомольської премії імені М. Островського Богдана Сильвестровича Ступки могло б стати основою сюжету найзахоплюючого бестселера про блискавичне сходження таланту до Олімпу слави. Його хрещеною стала сама богиня Мельпомена, адже все дитинство Богдана пройшло в таємничій і такій захоплюючій аурі Львівського оперного театру імені І. Франка, де працював його батько. Саме на сцену цього театру в чотирнадцять років вперше і вийшов майбутній актор у виставі «Дні Турбіних» Московського театру імені К. Станіславського, який гастролював у Львові.

Мабуть, близькість до примарного світу сцени й народжувала в нього мрію та потяг до незвичайного. Бо як інакше пояснити захопленість юнака астрономією і навіть бажання присвятити цьому життя... Але доля невблаганно вела за собою, щедро обдаровуючи свого обранця. Так, саме обранця, бо не всім так щастить: працювати в академії українського театру — Львівському театрі імені М. Заньковецької, про який на той час ходили легенди. Його вчителем був Борис Тягно, його партнерами — Борис Романицький, Володимир Данченко, Олександр Гай, Олександр Гринько, Віра Полінська. Перша ж робота — Механтроп у п'єсі О. Левади «Фауст і смерть» принесла популярність і визнання. Доля почала випробовувати свого обранця найбільшою спокусою — славою, і тут треба було мати неабияку витримку, щоб не піддатися на її лестощі. В пригоді став вже певний театральний досвід, природній дар, вишуканий смак та... характер. Вчасно прийшло осягнення: доля — це характер. Осягнення того, що йому даровано найпотаємніше, найневловиміше, те, що робить людину Людиною, те, що робить актора Митцем. Завдяки чому можна проникнути в душу персонажа, і завдяки чому виникає той особливий момент єднання із глядачевою залою, в результаті якого народжується потрясіння.

Про нього писати важко. І не тільки тому, що про роботу Богдана Ступки написані численні статті, чимало театрознавців країни аналізували сутність того чи іншого образу, створеного актором. Всі вони мають рацію, адже ж кожна його роль це відкриття, це неповторність людської особистості, таємничий айсберг пристрастей. Але, передивляючись написане, ще раз переконуєшся, що неможливо «гармонію перевірити алгеброю», невдячне це завдання передати словами, навіть найкрасивішими найемоційнішими потаємний акт Творчості.

Невипадково іронічний Богдан Сильвестрович на численних зустрічах із глядачами, коли постає питання, як народжувався той чи інший образ читає улюбленого Жака Превера «Як намалювати птаха», вірш якого закінчується: «Якщо треба, чекайте своєї долі, час тут не грає ніякої ролі». Справді, доля для кожного актора є фактором вирішальним. А час?

І знову в думках виникає догма: справжнє мистецтво поза часом. Адже ж саме 70-ті, «застійні роки» створили на Україні «театральну Мекку» — Львівський театр імені М. Заньковецької, куди митці їздили за новими художніми ідеями. Саме в цей час народився й розвинувся творчий тандем Сергій Данченко — Богдан Ступка, що подарував Річарда III Шекспіра, Дон Жуана Лесі Українки, Миколу Задорожного Івана Франка. А поряд були ще його Треплєв з чеховської «Чайки» та Дзюба Шуян з Галанового «Човен хитається». Було рідне місто з його неповторною атмосферою творчості, затишком старовинних вуличок, були друзі, до яких пізно вночі можна було просто зайти на каву й вести безкінечні розмови про мистецтво.

Але все ж таки фатум не залишав Богдана. Сам Богдан охоче повторює: в тому, що його день народження збігся з днем народження Івана Яковича Франка, є певний знак. Збагніть самі: батько працював у Львівському оперному театрі імені Франка, там же Богдан вперше вийшов на сцену, пізніше зробив дві інтерпретації Миколи Задорожного Франка, а за третю у телеверсії отримав премію за кращу чоловічу роль на Всесоюзному фестивалі телевізійних фільмів. Вже чотирнадцятий сезон працює на сцені Київського театру імені Франка, та й живе за квартал від площі Франка. От після цього й не вір у знамення!

А ще до того, постановою уряду у 1979 році 27 серпня вирішено вважати Днем кіно. «Це на честь мене», — жартує Богдан Сильвестрович.

На сьогодні він не тільки визнаний театральний митець, в репертуарі якого кращі ролі світової класики: Іван Войницький в «Дяді Вані» А. Чехова (за цю роботу актор удостоєний Державної премії СРСР), Артуро Уї в «Кар'єрі Артуро Уї» Б. Брехта, Микола Задорожний в «Украденому щасті» І. Франка, Тев'є у «Тев'е-Тевлі» Шолом-Алейхема. Майстер в «Майстрі й Margariті» М. Булгакова, йому навіть пощастило зіграти самого Івана Петровича Котляревського — першого класика новітньої літератури, автора «Енеїди».

Один з перших же його фільмів «Білий птах з чорною ознакою» у постановці Ю. Ільєнка промандрував по багатьох світах, був відзначений престижними нагородами, а роль Ореста у виконанні Богдана була настільки довершеною, що Юрій Ільєнко в одному інтерв'ю висловив побоювання щодо запрошення Ступки до інших своїх картин. Але це не заважає їм спілкуватись, а Богданові буть улюбленцем багатьох студій: імені Довженка, «Мосфільму», його знімають в Прибалтиці і Ленінграді.

У минулому році однією з кращих робіт в кіно був визнаний образ Трохима Денисовича Лисенка, що його створив актор у фільмі О. Прошкіна «Микола Вавілов». Про його Лисенка багато говорили, сперечалися у «Советской культуре» і «Московских новостях», а мільйони телеглядачів протягом кількох днів не відходили від телеекранів. Крім цього, Богдан Сильвестрович закінчив ще кілька робіт, які незабаром побачать глядачі: дві на студії імені Довженка — Архієрей у фільмі «І нині прославився син людський» режисера А. Войтецького. Остап Вишня у фільмі «Життє Остапа Вишні» режисера Я. Ланчака, та полковник Сталинський у фільмі «Гріх» за В. Винниченком, що його зняв на «Укртелефільмі» О. Бійма.

Він не любить відпочивати й говорити про муки творчості. Ось і зараз, коли франківці у відпустці, актор продовжує працювати — знімається в ролі Бориса Годунова у фільмі «Смерть Іоанна Грозного», який ставить на «Мосфільмі» Б. Бланк. Він любить — і з захопленням це робити — годинами оповідати про зустрічі на знімальних майданчиках, про методи роботи того чи іншого режисера, актора, про майбутні ролі. Пишається сином Остапом, який вже другий сезон працює разом з батьком, і маленьким онуком Дімкою, який вже передивився по кілька разів всі вистави франківців.

І все ж головним для нього лишається Сцена, до неї він повертається, для неї він існує, вона його життя і фатум.

А що стосується дня народження, то сьогодні, 27 серпня, свій ювілей Богдан Сильвестрович святкує вдома — у Львові, з батьками. Це свято для нього подвійне, адже ж окрім нього, в цей день народилася найголовніша для нього людина, без якої взагалі б нічого не було, ані Театру, ані Кіно, ані самого Богдана — його Мати.

Низький уклін Вам, шановна Маріє Григорівно, за сина. Приміть найщиріші побажання здоров'я, довгих років Вам і Вашому сину.

Наталія ПОНОМАРЕНКО,
завідуюча літературною частиною театру імені І. Франка.

Знайомтесь

НОВАЧОК «ДИНАМО»

ШАРАН з'явився у київському «Динамо» в кінці липня. Зіграв один матч в дублюючому складі, а потім опинився в «основі». Дебют пройшов успішно. Наш кореспондент зустрівся з новачком.

— Володю, для початку кілька слів про себе.

— Народився 18 вересня 1971 року в Бурштині Івано-Франківської області. Так що, коли пощастить, своє двадцятиріччя відсвяткую на футбольному полі (у цей день київське «Динамо» гратиме матч Кубку чемпіонів з фінським клубом ХІК). Серйозно займатися футболом я почав років з чотирнадцяти, вступивши до Львівського спортінтернату. Тренування були важкими, для мене незвичними. Поступово втягнувся, звик.

У 16 років запросили до юнацької збірної республіки. У 1987 році в її складі виграв всесоюзний турнір «Юність». Два роки по тому юніорська збірна СРСР, у якій я дебютував, завоювала золоті медалі чемпіонату Європи.

— І багато вдавалось забивати у збірній?

— У відбіркових іграх європейської першості — 5 голів, у фіналі — всього один.

— Як потрапив до львівських «Карпат»?

— У 1989 році збирався до мінського «Динамо». Але інтернатівський тренер Ярослав Іванович Дмитросевич умовив мене пограти деякий час у Львові. Я погодився. І майже весь перший сезон просидів на лаві запасних. Потім, з часом, вписався і в основний склад. У «Карпатах» я провів 52 матчі, забив 8 м'ячів.

— Коли ж тебе помітили тренери київського «Динамо»?

— У минулому році, коли динамівці проводили у Львові серію товариських матчів, в тому числі й з «Карпатами». Після цієї гри й дістав запрошення приїхати до Києва.

— Нелегко було розлучатися зі Львовом?

— Важкувато. Але ж я з дитинства мріяв про київське «Динамо».

— Як ти оцінюєш свою гру у Києві?

— Як мені здається, зіграв слабо, нижче від своїх потенційних можливостей.

— У «Динамо» тренування, очевидно, складніші, ніж у «Карпатах»?

— Звичайно. І складніші, й цікавіші.

— Як прийняли у новій команді?

— Відповідно до контракту поселили у відмінному одномісному номері готелю «Жовтневий». До речі, у цьому ж готелі живуть гравці основного складу: Кутепов, Мартинкенас, Юрченко, Цвейба...

— Повернімось до твого контракту.

— Мій договір з ФК «Динамо» (Київ) укладено на три роки з правом подовження.

Дмитро ІЛЬЧЕНКО.

ФУТБОЛЬНИЙ КАЛЕЙДОСКОП

● Московські динамівці «віддали» своїх форвардів Неймана і Пилипчука, котрі давно не з'являлися в основному складі, владикавказькому «Спартаку», який перебуває в біді. І, у свою чергу, перевели з команди «Динамо-2» до основної нападаючого Батинкова і захисника Лэюшкіна.

● «Арарат» розпрощався з воротарем Авакяном, захисником Месропяном, відпустив у «Котайк» Акопяна, повернув до своїх рядів півзахисника Крбашяна з «Арарату-2».

● Чемпіон світу, провідний форвард італійського клубу «Лаціо» (Рим) німець Карл Хайнц Рідле розвинув у містечку Бухлоз швидкість, що значно перевищувала дозволену поліцією. На федеральному шосе поблизу Бухлоз на спідометрі машини футболіста було 168 км на годину — на 68 більше від дозволених. Чемпіон, який перебував у відпустці на батьківщині, був «накритий» під час цього порушення поліцейською відеокамерою і заплатив 300 марок штрафу, а також на місяць позбавлений прав водія...

● Після того, як «Марсель» не зміг укласти ряд контрактів, що намічалися з уподобаними ним гравцями, цей відомий французький клуб шукає нових талановитих футболістів. Зокрема, щойно на три роки підписав контракт з «Марселем» півзахисник збірної Аргентіни Леонардо Родрігес, який добре виявив себе в останньому розіграші чемпіонату Південної Америки. Правда, чи затримається Родрігес у «Марселі» чи ні, поки що неясно.

● Відомий колумбійський футбольний голкіпер Рене Ігіта, який виступав за команду «Насьйональ» (Медельїн), підписав контракт з іспанським клубом «Вальядолід». Ігіта запам'ятався болільникам своєю відмінною і дуже незвичайною грою на останньому чемпіонаті світу в Італії.

БУЛИ Ж БОЛІЛЬНИКИ... А, МОЖЕ, КРАЩЕ ГРАЛО КИЇВСЬКЕ «ДИНАМО»?
Фото Юрія ВЕРНИГОРА.

Слідом за подією

ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЖИТИ...

Їх убивали і калічили. Проводили над ними жахливі експерименти і виконували так звані операції. Труїли газом, спалювали у печах крематоріїв, гнали на чужину і поводилися з ними, як з рабами. Але вони вижили. Не всі, але вижили. Щоб потім, після перемоги над фашизмом, про них забули в суспільстві. Понад сорок п'ять років від дня закінчення війни колишні малолітні в'язні фашистських концтаборів ніби й не існували в країні. Потрібно було трохи менше як піввіку, щоб ці люди, а їх немало, об'єдналися і при сприянні державних установ створили свою організацію.

21 серпня у залі Міністерства юстиції УРСР було вручене свідоцтво про реєстрацію Української спілки колишніх малолітніх в'язнів фашистських концтаборів — нової громадської добродійної організації, яка зовсім недавно народилась у нашій республіці.

У багатьох виступах представників обласних відділень спілки відчувалась тривога за нинішнє соціальне становище колишніх неповнолітніх в'язнів. Причина — в бюрократичному методі роботи системи соціального забезпечення та обласних управлінь КДБ.

Як відомо, Україна та її населення дуже потерпіли під час окупації в роки другої світової війни. Але на відміну від Росії, в якій Б. М. Єльцин розпочав свою президентську діяльність з підписання указу, де прирівняв колишніх в'язнів у їх правах до інвалідів війни, в нашій республіці справи у цьому питанні значно гірші. Лише сорок процентів колишніх в'язнів мають посвідчення. Досі до кінця не з'ясоване питання про матеріальну компенсацію з боку Німеччини тим, чиє дитинство було обплутане колючим дротом Освєнціма і Саласпілса, Бабиного Яру і Дахау.

Думається, з реєстрацією спілки колишніх малолітніх в'язнів громадськість і держава повернуться до них обличчям. Допоможуть у розв'язанні їх численних проблем. І, найголовніше, не дасть їм тихо померти ніким не поміченими. Вони помирали сотні разів, але залишалися живі. Для того, щоб жити.

Владилен САМОЙЛОВ.

ЛЮДИНА, ЯКА ЗАОЩАДЖУЄ НА РЕКЛАМІ, ПОДІБНА ДО ЛЮДИНИ, КОТРА ЗУПИНИЛА ГОДИННИКА ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЗАОЩАДИТИ ЧАС!

Л-1730

УСЕ ДЛЯ ТУРИСТІВ - У НАС ТА ЗА КОРДОНОМ!

Інститут туризму

Наукове підприємство "ДАЛІ"

оголошує набір до груп підготовки спеціалістів вітчизняних та закордонних туристичних фірм:

- керівників та гідів пригодницьких маршрутів,
- організаторів малих туристичних підприємств,
- барменів,
- масажистів.

Можливе стажування за кордоном.

А також:

- гітаристів-виконавців авторської пісні,
- фотографів-фенологів,
- спеціалістів по пошиву туристсько-спортивного одягу та спорядження.

По закінченні видається сертифікат. Пропонуються варіанти працевлаштування.

Адреса: м. Київ, вул. Вишгородська, 12.
Тел. 430-16-61.

А-1299

ВАШ ДІМ - ВАША ФОРТЕЦЯ!

Кооператив "Сантехнік"

Дарницького району м. Києва

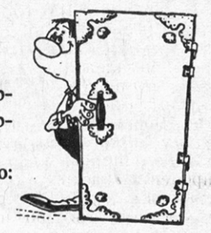

виготовляє та встановлює вхідні квартирні металеві двері з дерев'яним оформленням з матеріалів кооперативу.
Замовлення приймаються за адресою: Київ-91, вул. Ревуцького, 19/1.
Тел. 556-63-57.

Н-1698

Якщо ви вирішили зайнятися СПОРТОМ-
древнім, як людство,
та сучасним, як мода,
ПОСПІШАЙТЕ до кооперативу "ЗДОРОВ'Я" !

Кооператив "Здоров'я" пропонує:

- криті тенісні корти для групових та індивідуальних занять з початківцями - дорослими та дітьми;
- тренажерні зали для атлетизму, шейпінгу, американської аеробіки, гімнастики У-ШУ (школа тигра та дракона), настільного тенісу;
- лікувальну та оздоровчу гімнастику дихання з використанням елементів вольової ліквідації глибокого дихання за методом К.П.Бутейко;
- сауну з басейном;
- оздоровчий та лікувальний масаж;
- мануальну терапію;

Заняття проводять досвідчені кваліфіковані лікарі, методисти та тренери.
Можлива оплата за безготівковим розрахунком та укладення договорів з організаціями на всі види зазначених послуг.
Звертатися за адресами: м. Київ, вул. Марини Раскової, 23, спортивний комплекс "Лівобережний".
Тел. 517-53-88
або:
м. Київ, вул. Котовського, 4, спортивний комплекс "Сирецький".
Тел. 440-27-11.

А-1498

ДЕРЖАВНЕ МАЛЕ ПІДПРИЄМСТВО "КОМТЕКС",

що спеціалізується на виробництві модельного взуття,

запрошує на роботу

дівчат у віці з 18 років, юнаків, що повернулися з лав РА: за спеціальностями:
збиральник верху взуття із середньомісячною заробітною платою 500 крб.;
збиральник взуття із середньомісячною заробітною платою 500-600 крб.;
Адреса: Київ, вул. Червонокозача, 9.
Тел. 435-41-51, з прохідної - 5-14, 3-73.
Їхати тролейбусом № 18 та трамваями №№11,12,19
до зупинки "Парк Фрунзе";
тролейбусами №№25,27, 31
до зупинки "Новокостянтинівська";
автобусами №№72, 93, 94, 35
до зупинки "Взуттєва фабрика".

Л-1857

У ДІЛОВЕ ЖИТТЯ -
З ВІДМІННИМ ЗНАННЯМ МОВИ!

Якщо ви бажаєте якомога краще опанувати англійську та німецьку мови, підготуватися до життя й діяльності на міжнародному рівні, вас запрошує

"Менеджер" -

спеціалізована мовна фірма при діловій асоціації "Будімпекс"
Приймаються заявки від окремих громадян на вечірні курси, від школярів - на денні, а також колективні заявки від організацій (в даному випадку заняття можуть відбуватися на території замовника у зручний для нього час, з врахуванням професійної специфіки).
Термін навчання - від чотирьох місяців до двох років. Висококваліфіковані викладачі мовних вузів та носії мови гарантують ефективне, поглиблено-інтенсивне навчання англійській та німецькій мовам. У курсі навчання передбачені теми "Ділова поїздка за кордон", "Ділові контакти" (за бажанням слухачів), а також підготовка за тестами "TOEFL", без яких неможливий виїзд на роботу за кордон.
Слухачі розподіляються по групах широкого діапазону рівней (від нульового до груп удосконалення).
Забезпечується постановка артикуляційного апарату, правильної вимови, вивчення граматики, стимуляція розмовної мови.
Набір слухачів здійснюється за адресою: вул. Тарасівська, 11, СШ №92, 4-й поверх (орієнтир - район університету) щодня з 17.00 до 21.00, крім суботи та неділі.
Довідки по тел.: 543-14-42, 290-59-88 - щодня, крім суботи та неділі з 9.00 до 13.00; 220-19-15, 220-42-80 - щодня з 17.00 до 21.00, крім суботи та неділі.
Фірма "Менеджер" - фірма виключної репутації!
Поспішайте!

Н-1822

Мале підприємство

"СЕРВІС-ЦЕНТР"

Київської оптової бази "Українвалютторг"

запрошує до співробітництва творчі (трудові) колективи зі своїми обсягами. Оплата праці 75-95% від суми договору.
Контактні тел.: 430-47-52 (7.00-9.00, 19.00-23.00), 430-06-33, 430-07-97.

Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе фірма "Довіра" (229-04-86)

А-1593

Інститут туризму

оголошує набір у групи з підготовки:

- референтів-секретарів,
- гідів-перекладачів,
- екскурсоводів-керівників тургруп,
- організаторів мандрівок та екскурсій,
- бухгалтерів малих підприємств.

Навчання платне. По закінченню видаються сертифікати, посвідчення.
Наша адреса: Київ, вул. Вишгородська, 12, 2-й поверх, деканат (вхід з двору).
Зупинка "Мостицька".
Тел. 430-17-50

А-1508

АНГЛІЙСЬКА МОВА - З П'ЯТИ РОКІВ

Профспілковий клуб "БУДІВЕЛЬНИК"

проводить набір слухачів на курси англійської мови на 1991-1992 навчальний рік.

Групи комплектуються залежно від віку та рівня знань слухачів.
Зараховуються учні молодших та старших класів, учнівська молодь та дорослі. Термін навчання у цих групах 2 роки.
У тригрічні групи зараховуються дошкільнята - з п'яти років.
У групи прискореного вивчення англійської мови приймаються дорослі; час навчання - 10 місяців.
У процесі навчання використовуються різноманітні спецкурси, інтенсивні методи навчання, тематичні навчальні екскурсії. Ви можете обрати для себе будь-який курс - від курсу для початківців до поглибленого вивчення мови.
Плата за навчання - 200 крб. за навчальний рік (10 місяців).
Ми гарантуємо вам успіх у вивченні англійської мови!
Співбесіду та прийом слухачів проводять кваліфіковані викладачі, які пройшли спеціальну підготовку.
Звертатися до 10 вересня 1991 р. Тел. для довідок 220-43-94.
Наша адреса: Київ-33, вул. Володимирська, 71.

Л-1706

НАУКОВО-ІНЖЕНЕРНИЙ ЦЕНТР "РАДІОМІКРОЕЛЕКТРОНІКА"

приймає слухачів на факультет радіоелектроніки інженерної академії Київського міськправління Спілки наукових та інженерних об'єднань України.
Факультет має спеціальності:

- основи мікропроцесорної техніки (обсяг 144 години);
- макроассемблер ПЕОМ IBM PC/XT,AT (обсяг 96);
- основи програмування - MS-DOS, "БЕЙСІК" та "НОРТОН" для початківців (обсяг 48 годин);
- основи інформатики - текстові редактори, сучасні бази даних, графіка (обсяг 64 години);
- мова програмування "ПАСКАЛЬ" та "СІ" (обсяг 60 годин кожен);
- системи управління базами даних "FOXBASE", "dBASE", "CLIPPER" (обсяг 60 годин);
- система автоматизованого проектування друкованих вузлів Р-САД (обсяг 80 годин);
- система автоматизації креслярських робіт AUTO-CAD (обсяг 80 годин);
- технологія тонких плівок та товстоплівочних покрить (обсяг 144 години);
- вакуумне напорошувальне обладнання (обсяг 144 години).

Бухгалтером

підприємства, спрямованого до ринку, зможе стати кожен, кто отримає спеціальність "Бухгалтерський облік на малих підприємствах та в кооперативах з використанням персональних ЕОМ". Слухачі цього курсу протягом 200 годин опановують основи ринкової економіки, бухгалтерський облік та роботу на ЕОМ. Їм видається добірка офіційних документів з бухгалтерського обліку.

Економісти,

які бажають ефективно використовувати для своїх потреб ПЕОМ, отримають можливість протягом 60 годин опанувати інтегрований пакет "WORKS", що дозволяє набирати та редагувати документи, створювати бази даних, заносити в електронні таблиці дані та оперувати ними, а за наявністю сітки ПЕОМ зв'язуватися з іншими користувачами.
Після успішного завершення навчання слухачі отримують посвідчення та дипломи встановленого зразка.
Плата за навчання приймається від підприємств та окремих громадян. Можливе формування груп за заявками підприємств.
Гроші з позначкою "За навчання на ФРЕ" перерахувати на р/р ГНТЦ "Радіомікроелектроніка" №000609817 у Ленінському відділенні Укрсоцбанку м.Києва, МФО 322045.
Початок занять 1 потоку - 25 вересня, решти - після того, як будуть сформовані групи.
Центр "Радіомікроелектроніка" готовий надати консультації та технічну допомогу з усіх перерахованих та споріднених із ними спеціальностей.
Центр формує тимчасові трудові колективи на взаємовигідних умовах.
Увага! У факультета змінились адреса та телефон:
м. Київ-56, вул. Політехнічна, 12, Київський політехнічний інститут, корп. 17, кімн. №406, тел. 441-91-53.

Е-58

ТЕОЛАГ СИМВОЛ ЛТД
НАУЧНО - ПРОИЗВОДСТВЕННОЕ КОММЕРЧЕСКОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ

- візьме в оренду виробничі та складські приміщення, автотранспорт;
- придбає малогабаритні деревообробні верстати, пиломатеріали, картон, папір, верстат для зварювання поліетилену;
- реалізує унікальні вироби декоративно-прикладного мистецтва та народних художніх промислів, національні сувеніри;
- прийме замовлення на декоративне оформлення інтер'єрів у техніці художнього розпису;
- вмістить замовлення на виготовлення упаковки та її поліграфічне оформлення;
- візьме на роботу на конкурсній основі комерційного директора; головного бухгалтера-економіста; начальників відділів постачання, збуту, інформації, маркетингу, міжнародних зв'язків; референта, секретаря, агента з постачання, експедитора, водія з транспортом, столярів-мулярів.

КИЕВ 25 Б ЖИТОМИРСКАЯ 13
ТЕЛЕФОН 263-30-31

Малюнки Лілії Мазуркевич Комп'ютерний набір та верстка ВО "Укрбудінформатика" АТЛ-22, тел. 446-73-18.

ЯК ОПЕЧАТУВАЛИ БУДИНОК ЦК

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

дей, що стояли внизу на площі:

— Ми знімаємо цей прапор, так густо залитий кров'ю безневинних людей, але робимо це не з почуття помсти, а для того, щоб кров більше не проливалася. Ми віримо, що наші діти не знатимуть більше страху і компартійного терору.

Що ж — сталося. І сталося в дні, коли святкуємо преображення Господнє. Чи не запізнюємося ми вийти на дорогу добра? Мабуть, мав рацію народний депутат Ю. Збітнєв, коли іронічно завважив:

— Ми надто довго збиралися, і тепер це вже схоже на спектакль. Нас чекали. В кабінеті Гуренка навіть виклали перед очі книжки українських поетів. Можна подумати, що тут тільки й робили, що читали вірші Івана Драча...

Як на мою думку, наша міськрада вела себе достойно. Хіба не вона стала на захист голодуючих студентів? Хоч у неї явно до всього ще не доходять руки. А через газету хочу запитати, нащо нам цей партійний словник, як то назви станцій київського метро — «Ленінська», «Жовтнева», «Більшовик», «Комсомольська», «Піонерська», «Арсенальна»? Сюди занесено ім'я і Дзержинського, пам'ятник якого демонтували в Москві. То чи не пора «опечатати» і ці тіні минулого, як і пологовий будинок всіх наших нещасть — будинок ЦК?

Віктор ТЕРЕН,
письменник.

Учора

Конспіративна сходка ЦК

в час, коли засідав міськвиконком

Як повідомив член президії міськради С. Конфедератенко, учора одночасно із засіданням виконкому міськради — о 16 годині — зібрався підпільний пленум ЦК КПУ під головуванням С. Гуренка. Зібрався після того, як було прийняте рішення Президії Верховної Ради України про припинення діяльності всієї партії.

На місце події — до колишнього приміщення ВПШ, а нині будинку із вивіскою — «Асоціація малих підприємств» — виїхали депутати міськради Артеменко і Башин разом із представниками міліції. Щоправда, сигнал надійшов запізно, тож, крім чергової, яка про все бачене й розповіла, представники влади там нікого вже не застали. Сигнал передано до Верховної Ради.

А тим часом, коли члени неіснуючої партії вирішували свої поки не відомі широкому загалові проблеми, міськвиконком встиг перейменувати площу Жовтневої революції на майдан Незалежності; взяти на свій баланс видавництво «Київська правда» (до вирішення питання з облвиконкомом), решту споруд і транспортні засоби, що належали міськкомові КПУ. Устигли і департизуватися: відтепер серед членів виконкому ви не знайдете члена жодної з партій. За тиждень райвиконкоми повинні підготувати матеріали про підприємницькі структури, де засновником є КПУ і ЛКСМУ.

А до 1 вересня обстава майдану Незалежності звільниться від масивної скульптурної групи. Нелегким буде те звільнення, говорять спеціалісти. Та й недешевим. Неважко зняти лише чавунні фігури. Гранітну ж постать, схоже, встановлювали на віки — тут знадобиться так званий спрямований вибух. (Залишаю вам, шановні читачі, провести аналогії й паралелі).

Учора ввечері з постаменту були збиті чавунні літери, а натомість різнобарвною крейдою та фарбою намальовано вже звичні гасла, що висловлюють ставлення людей до повалюваного ідола. Висловлювалося воно й уголос — тут же, на імпровізованому мітингу.

Дійсно, все відбувається, наче на прискореній кінострічці. І мабуть, не варто ще дужче прискорювати події, аби не закрутилась голова, аби не втратити орієнтир на законність. Скажімо, учора силами «добровольців» з флагштоку перед міськрадою було знято червоно-блакитний прапор. Рішення влади про це не було. Абсолютно слушно, що зранку прапор відновлено на тому ж місці. Адже від таких «дрібниць» — один крок до «синьо-жовтого комунізму».

Ірина ЛУКОМСЬКА.

Отакої!

ПЕРЕЛИЦЮВАЛИСЯ ВДРУГЕ

Як пам'ятають кияни, минулого року раптом щезла газета «Прапор комунізму» — була і не стало. Але натомість з'явилась нова — «Київський вісник», під заголовком якої значилося «Орган Київського міськкому партії». Так, так — «Прапор комунізму» був перелицьований у «Київський вісник». Той самий хазяїн залишився у газети і той самий напрямок зберігся: «Київський вісник» високо ніс і далі прапор комунізму, продовжуючи публікувати інсинуації, наклепи, брудні нападки на «так званих демократів» — відомих письменників, журналістів, політичних діячів, чиї погляди не збігалися з поглядами колишнього «Прапора комунізму».

І ось знову новина: вдруге перелицювався «Київський вісник» — в сьогоднішньому номері вже не стоїть «Орган Київського міськкому партії», натомість значиться «Міська ранкова газета».

Вітаємо редакцію і читачів колишнього комуністичного вісника з другим перелицюванням. Воістину «гнучку» політику проводить редколегія і її головний редактор О. Ситник. Будемо сподіватися, що ці зовнішні метаморфози комуністичної газети на цей раз торкнуться також і її змісту, і що невдалий антидержавний переворот навчить наших колег об'єктивності.

Погода

Сьогодні сонце зійшло о 6 годині 4 хвилини, зайде о 19 годині 54 хвилини. Тривалість дня 13 годин 50 хвилин.

Як повідомили кореспонденту «Вечірнього Києва» в Українському гідрометцентрі, температура повітря в місті на 9-у годину була 15 градусів.

Атмосферний тиск о 9-й годині був 747 мм, відносна вологість повітря 81 процент.

Рівень води в Дніпрі біля Києва на 8-у годину становив 451 сантиметр. Температура води 20 градусів.

Завтра в Києві мінлива хмарність, місцями невеликий дощ. Вночі та вранці туман. Вітер слабкий.

Температура повітря в місті вночі близько 10, вдень 18—20 градусів тепла.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Окружна виборча комісія Київського міського виборчого округу № 1 по виборах Президента Української РСР повідомляє, що вона працює за адресою: Хрещатик, 36, міськвиконком, 5 поверх, кімната 517.

Голова комісії Береза Анатолій Валентинович.

Секретар комісії Волошина Марія Тимофіївна.

7 вересня
АНДРІЇВСЬКИЙ УЗВІЗ
НВО «ВЕМА-ФІД» Укррічфлот

СВЯТО-ФЕСТИВАЛЬ ГАЗЕТИ «ВЕЧІРНІЙ КИЇВ»

8 вересня
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПАРК, СТАДІОН «ДИНАМО»
НВО «Мікропроцесор» ВКО «Україна» Подільська райрада

Увага: лотерея «Мить»

ПОМНОЖТЕ РОЗРАХУНОК НА АЗАРТ

І ВИ ЗМОЖЕТЕ ВИГРАТИ «ВОЛГУ»

У нинішньому святі-фестивалі «Вечірки» є один дуже цікавий штрих: спеціально до нього випущено лотерейні білети «Мить». А ось які виграші будуть:

— автомобілі «Волга» ГАЗ-24-10 — п'ять штук;
— автомобілі ВАЗ 2108 — десять штук;
— автомобілі «Таврія» ЗАЗ-1102 — десять штук;
— телевізори «Славутич» Ц 281Д — шістдесят штук;
— холодильник «Донбас» — п'ятдесят штук;
— мікрохвильові печі — десять штук.

А ще — 94940 виграшів по двадцять карбованців.

До умов проведення республіканської миттєвої грошово-речової лотереї додаємо адреси, за якими можна придбати білети:

— салон-магазин «Торговельний союз», вул. Лук'янівська, 1;
— ЦУМ;
— універмаг «Україна» (4-й поверх);
— Будинок подарунків на бульварі Л. Українки;
— Подільський райунівермаг;
— магазин «Госптовари» № 1723 по вул. Райдужній, 6.

Із четверга білети лотереї можна буде придбати у відділеннях Ощадбанку м. Києва.

Адміністрація і профком підприємств і організацій можуть звертатися до підприємства «ТМО-сервіс», м. Київ, вул. Лук'янівська, 1, тел. 417-31-83; факс 417-22-27.

Ризикніть, спробуйте — є шанс!

УМОВИ

ПРОВЕДЕННЯ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ МИТТЄВОЇ ГРОШОВО-РЕЧОВОЇ ЛОТЕРЕЇ ГАЗЕТИ «ВЕЧІРНІЙ КИЇВ» У СЕРПНІ—ЛИСТОПАДІ 1991 РОКУ

1. Організатором проведення миттєвої лотереї є незалежна газета «Вечірній Київ». Лотерея проводиться з метою фінансування щорічного свята - фестивалю газети «Вечірній Київ», а також поповнення фонду оздоровлення київських дітей, який заснувала газета у вересні 1990 року.

2. Загальну суму випуску миттєвої лотереї визначено 5 млн. крб., а виграшів 2,5 млн. крб., або 50 процентів від суми випущених білетів. Вартість лотерейного білета — 5 крб.

3. Усього по зазначеному випуску лотереї розігрується 95085 виграшів на суму 2500010 крб., у тому числі 145 речових на суму 601210 крб., грошових 94940 на суму 1898800 крб.

4. Продаж білетів названої лотереї проводиться на добровільних засадах за готівку в установах Ощадного банку УРСР їх працівниками поряд з їх основною роботою, а також громадськими розповсюджувачами білетів — працівниками торговельної мережі, підприємств зв'язку та інших установ і організацій. Допускається продаж білетів цієї лотереї за безготівковий рахунок підприємствам та організаціям різних форм власності, крім державних.

5. Ощадбанку УРСР нараховується три проценти загальної вартості реалізованих ним білетів лотереї для заохочення працівників установ банку за виконання операцій, пов'язаних з їх реалізацією і виплатою виграшів. Крім того, розповсюджувачам білетів виплачується винагорода у розмірі трьох процентів від суми проданих ними білетів.

6. Видача речових виграшів проводиться торговельними організаціями.

Автомобілі «Волга» ГАЗ-24-10 видаються через Український республіканський техніко-комерційний центр ВО «ГАЗ», «Таврія» ЗАЗ-1102 — через автосалон Київського обласного виробничого підприємства «Укравтомотосервіс», автомобілі «Жигулі» ВАЗ-2108 видаються через спецавтоцентр ВАЗ в м. Києві.

Після експертизи білетів, яку проводить Ощадбанк УРСР, зазначені речові виграші видаються за нарядами Ощадбанку УРСР, а всі інші речові виграші видаються в обласних центрах та м. Києві магазинами державної торгівлі протягом 6 місяців після одержання нарядів, або білетів, що виграли.

Власник лотерейного білета, на який припав речовий виграш, може, за своїм бажанням після експертизи, одержати вартість готівкою в установах Ощадбанку УРСР.

Грошові виграші виплачуються установами Ощадного банку та розповсюджувачами по пред'явленню.

7. У разі зняття з виробництва окремих товарів, передбачених до видачі як речові виграші по випуску лотереї, провадиться заміна таких предметів на аналогічні предмети інших марок, а при зміні роздрібних цін на товари власник доплачує різницю у ціні, якщо вона вища зазначеної у переліку виграшів; якщо нижча — йому виплачується різниця у ціні.

8. Лотерейні білети, які виграли, можна пред'явити для оплати до 1 січня 1992 року включно. Після цього строку білети втрачають силу і до оплати не приймаються.

9. Продаж лотерейних білетів розпочинається після опублікування в пресі повідомлення про проведення зазначеного випуску лотереї.

8 ВЕРЕСНЯ **ПОЧАТОК О 19 ГОДИНІ**

«ПІД НЕБОМ «ВЕЧІРНЬОГО КИЄВА»

ШОУ-КАРНАВАЛ НА СТАДІОНІ «ДИНАМО»

Участь беруть:

Євгенія МІРОШНИЧЕНКО, народна артистка СРСР, лауреат Державної премії СРСР;

Анатолій СОЛОВ'ЯНЕНКО, народний артист СРСР, лауреат Ленінської премії;

Назарій ЯРЕМЧУК, народний артист України;

Ніла КРЮКОВА, народна артистка України;

Юрій РИБЧИНСЬКИЙ, поет-пісняр;

Людмила ГЕРАСИМОВА, народний цілитель;

РУСЯ, лауреат фестивалю «Червона рута»;

Державний заслужений академічний ансамбль танцю України ім. П. Вірського (керівник М. Вантух),

а також артисти цирку, зірки вітчизняної естради, спортсмени-парашутисти, театр «Каскадер»...

На закінчення феєрверк.

8 ВЕРЕСНЯ **«ЧАРІВНА ФЕЄРІЯ»** **ПОЧАТОК О 12 ГОДИНІ.**

КАЗКОВА ШОУ-ВИСТАВА ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ДОРОСЛИХ НА СТАДІОНІ «ДИНАМО»

за участю юних зірок української естради, провідних майстрів цирку, запорізьких козаків із Хортиці, каскадерів, лицарів та мушкетерів, кращих хореографічних колективів України.

Ви побачите бій гренадерського полку з наполеонівською гвардією, театралізований парад собак, повітряні бої, казковий карнавал та справжню літаючу тарілку.

У програмі також різноманітні конкурси, вікторини, лотереї.

* * *

Квитки продаються в касах стадіону «Динамо», ЦТК та уповноваженими на підприємствах

«Веснянка» для «ВК»

Напевне, тому й став цей колектив широко відомим не тільки у нас у країні, а й за кордоном, що в складі його переважно студенти Київського університету. Йдеться про народний фольклорно - етнографічний ансамбль КДУ «Веснянка». Хто як не прогресивні молоді люди з столичного престижного вузу могли ще 30 років тому, не боячись звинувачень у націоналізмі, вкладати в нашу застиглу зарядянізовану свідомість колядки, веснянки, щедрівки, обжинки — загалом, весь обрядовий цикл, пов'язаний з трудовим життям та святами українців. І тому з настанням нових часів і нових політичних настроїв «Веснянка» одразу ж стала одним з найпопулярніших українських ансамблів.

Свої концертні номери тут завжди прагнули зробити синкретичними: танці, музика, слово, пісні — все це в єдиному обрядовому комплексі, щоб не втратити цілісності у сприйнятті національної культури. Але крім професіонально поставлених концертних програм, колектив має оригінальні історичні мініатюри. Наприклад, «Легенда про Київ», — ціла вистава про те, як три брати та сестра їх Либідь заснували мальовниче місто — з розведенням багать (адже вогонь — символ життя) на дніпровських берегах та народним гулянням.

Як сказав нам керівник ансамблю заслужений працівник культури України, доцент геофаку університету, В. М. Нироденко «Веснянка» — лауреат багатьох республіканських, всесоюзних і міжнародних конкурсів. ІІ вокальний ансамбль «Молодички» та «Парубки», танцювальна група й оркестр побували й на Днях Києва в Італії, й у Чехословаччині на святі України, й на міжнародному фольклорному фестивалі Фінляндії, Німеччини, Греції...

— Поки що ми не в повному складі — у студентів канікули, — продовжує керівник ансамблю. — Коли ж усі зберемося, тоді й визначиться наша святкова програма. Але, поза сумнівом, на святі «Вечірки» ми покажемо найкращі наші номери.

Людмила ВАСИЛЬЄВА.

НА КОГО ВИ СХОЖІ?

Уже є Каганович, Берія, Шевченко, Брежнєв, Хрущов і, здається, Маргарет Тетчер. Тепер шукають Горбачова. Мова йде про двійників, точніше, людей, дуже подібних до названих «оригіналів».

Може, хто з вас, шановні читачі, схожий на Кравчука чи ще на кого? Звертайтесь до газети — ми зв'яжемо вас із керівником групи «Берегиня» при кіностудії ім. Довженка Володимиром Городьком. І, можливо, ви візьмете участь у святі «Вечірки».

«Берегиня» хоче протягнути історичний ланцюг — від Києва давнього до наших днів. 75 чоловік відтворять в образах нашу історію: Либідь і Кий, Богдан Хмельницький і Сковорода, Леся Українка і Шевченко, татари й селяни, ченці й молодички... Ну, і ті, кого ми вже назвали. Все-таки, теж історія.

Оскільки (ніде правди діти) багатьох історичних осіб ми на обличчя не знаємо, то тут мова йтиме лише про достовірність костюму. А одяг і реквізит, що ви побачите, уже «обстріляний» у фільмах «Захар Беркут», «Чорна долина» та інших. Актори, до речі, теж. Нагадаємо, до їхньої компанії можете втрапити й ви.

Ніна ЛУК.

ПОДАТКИ? НЕ БІДА...

НАЛОГИ — как их избегают

КИЕВ МП «МИР-ДОВЕРИЕ» 1991

Перший тираж книги «Податки — як їх уникають» (рос. мовою) розійшовся протягом двох місяців. Враховуючи підвищений попит, київська фірма **«ДОВІРА»** видала додатковий тираж.

Для ділової людини — це незамінний посібник. У виданні є відповіді практично на всі запитання, що стосуються податків. І не тільки відповіді, а й поради, як податків уникнути, залишившись тим не менш — що вельми важливо! — у ладу із законом.

Ціна книги не змінилась — 15 крб. Кияни та гості столиці можуть придбати її у кіоску «Профспілкової газети», розташованої на перехресті вулиці Челюскінців з площею Незалежності. Видається товарний чек!

Партії понад 10 екземплярів (з торговельною знижкою!) продаються за адресою: Київ-195, вул. Верхня, 3.

Тел. 294-94-22, 295-57-20.

Н 1739

КИЇВСЬКИЙ ЄВРЕЙСЬКИЙ ТЕАТР «МАЗЛТОВ»

запрошує киян та гостей міста столиці на спектаклі:

28 серпня — ВЕЧІР ЄВРЕЙСЬКОЇ МУЗИКИ ТА БАЛЕТУ.
29, 30 серпня — ФРЕЙЛЕХС (Весільний карнавал).
31 серпня, 1 вересня — 200 ТИСЯЧ (ідише мюзикл).
2 вересня — КРИВАВИЙ ЖАРТ, АБО ВАЖКО БУТИ ЄВРЕЄМ (вистава).
3 вересня — ВЕЧІР ЄВРЕЙСЬКОЇ МУЗИКИ ТА БАЛЕТУ.

Спектаклі пройдуть на сцені театру ім. Франка. Початок о 19.00. Квитки продаються у касі театру та театральних касах міста. Приймаються замовлення щодо доставки квитків додому (доставка додому безкоштовно).

Довідки по телефону 474-07-83.

В 381

КИЇВСЬКА ЄВРЕЙСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ШКОЛА № 299

оголошує набір учнів у 1—11 класи.
Наша адреса: **Київ, вул. Тимошенка, 2-б, тел. 410-46-07.**
Дітей, які живуть далеко від школи, возять **автобуси на замовлення.**

А 1794

ТУРФІРМА «ТРАНСКОНТИНЕНТ»

шукає партнера

для організації спільного туристичного обслуговування на території України та прилеглих європейських країн, бажано на бартерній основі.
Пропозиції надсилайте на адресу: **625001, м. Тюмень, вул. Луначарського, 7-220.**
Телефон: **(345) 26-43-63.**
Телефакс: **(345) 26-43-63.**
Телекс: **721527 ВАДИМ СЮ.**

ПРОДАЄТЬСЯ спальня «Янтарь», що була у вжитку. Тел. 295-44-49.

В 362

МІНЯЮ В ПІВДЕННО - САХАЛІНСЬКУ однокімнатну квартиру на квартиру в Києві. Тел. у Києві: 443-96-06, 293-56-42.

А 1956

ПРОДАЄМО ксерокси «SANVO» формата А-4. Ціна 27 тис. крб.+ПП. Телефони: **449-79-03, 443-02-33.**

В 418

ПРОДАЄТЬСЯ **німецький дог,** 5 місяців, пес, **недорого.**

Тел.: 560-68-24.

В 411

ТЕРМІНОВО потрібен **кредит.** Тел. **514-23-86.**

Гербову печатку Комерційного агентства Шевченківського районного виконкому м. Києва загублено. Просимо вважати печатку недійсною.

Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе фірма «Довіра» (тел. 229-04-36).

Continental Information

ATTENTION BUSINESS & COMMERCIAL JOURNALISTS

Danish - American consultancy and publishing firm is looking for 2 or 3 experienced journalists to represent the company in the Ukraine, and especially Kiev. The job requires long hours, determination, excellent language skills and good contacts in the following sectors: Banking, manufacturing, food processing and construction.

You must have a good understanding of market economics and the growth in the private sector. Persons under 24 years of age need not apply for the positions.

Send a detailed application in English
to Continental Information C/O Sergey V.Samusev, General Director, Ukrainian Scientific Production & Trade Association, Kikvidze 7/11, 252103, Kiev-103.
No calls please.
The applications should lead with attn:
Philip H. Bay, Director, Continental Information.

Колектив Міністерства культури УРСР глибоко сумує в зв'язку з тяжкою втратою смертю відомого драматурга, члена колегії міністерства

ЗАРУДНОГО Миколи Яковича

і висловлює щире співчуття рідним та близьким покійного.

У номер

СУДЯТЬ УБИВЦЮ В. ПЛЮЩА

Цього повідомлення кияни чекали давно.

Ми вже писали про загадкове вбивство В. Плюща — сина першого заступника Голови Верховної Ради України І. Плюща. І от сьогодні вранці колегія з кримінальних справ Верховного суду республіки почала слухання справи по обвинуваченню громадянина Іванова Олександра Павловича, 1963 року народження, освіта середня, одруженого, має на утриманні малолітню дочку, з червня 1990 року ніде не працюючого, у скоєнні злочинів, передбачених статтями 93 (навмисне вбивство при обтяжуючих обставинах) і 142 ч. 3 (розбій, поєднаний з заподіянням тяжких тілесних ушкоджень або скоєний з проникненням у житло) КК УРСР, а також статтею 1 ч. 2 Закону СРСР про посилення відповідальності за спекуляцію, незаконну торговельну діяльність і зловживання в торгівлі.

Головує в процесі член Верховного суду Ганна Миколаївна Завгородня.

Православний календар

СЕРПЕНЬ (ВЕРЕСЕНЬ)

15 (28). УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ ВЛАДИЧИЦІ НАШОЇ БОГОРОДИЦІ І ПРІСНОДІВИ МАРІЇ. Ікони Софії, Премудрості Божої (Новгородської). Шановані ікони Успіння Божої Матері: Києво-Печерська, Бахчисарайська, Овинівська, Псково-Печерська, Семигородна, Пюхтицька, Моздокської, Ацкурської, Цилканської, Влахернської, Володимиро-Ростовської, Гаснатської, Чухломської, Сурдегської, Тупічевської ікон Божої Матері.

16 (29). Післясвято Успіння. Перенесення із Єдеси до Константинополя Нерукотворного образу (Убруса) Господа Ісуса Христа. Мученика Діомида лікаря. Мучеників 33 Палестинських. Преподобного Херимона Єгипетського. Феодорівської ікони Божої Матері.

17 (30). Мученика Мирона пресвітера, Преподобного Алипія, іконописця Печерського, в Ближніх Печерах. Мучеників Павла, Юліанії та ін. Мучеників Фірса, Левкія, Короната і дружини їх. Мученика Патрокла. Мучеників Стратона, Филипа, Євтихіана і Кіпріана.

18 (31). Мучеників Флора і Лавра. Мучеників Єрма, Серапіона і Полієна. Священномученика Еміліана єпископа і з ним Іларіона, Діонісія і Ермипа. Святителів Іоанна та Георгія, патріархів Константинопольських. Преподобного Макарія, ігумена Пелікитського. Преподобного Іоанна Рильського.

19 (1). Неділя 14-та по П'ятидесятниці. Мученика Андрея Стратилата і з ним 2593 мучеників. Святителя Питирима, єпископа Великопермського. Мучеників Тимофія, Агапія і Фекли. Донської ікони Божої Матері.

ПРИМІТКА. Перша цифра — число за старим стилем, друга — за новим.

Напередодні події

На честь 50-річчя оборони Києва

Цілу програму заходів присвячено 50-річчю героїчної оборони Києва від німецько-фашистських загарбників.

29 серпня, в четвер, о 9-й годині розпочнеться збір ветеранів, учасників оборони Києва біля готелю «Славутич» та райвиконкомів. Потім біля Ленінградського райвиконкому сформується автоколона, яка вирушить по Житомирському шосе в область.

О 12 годині в селі Гореничі відбудуться мітинг, літургія, покладення квітів. Покладення квітів відбудеться і в селі Шевченкове, а в Білогородці — мітинг, літургія і теж покладення квітів.

Відвідають ветерани і село Кременище.

У п'ятницю ветерани, учасники оборони Києва приїдуть у село Нові Петрівці, де відбудуться мітинг, літургія, покладення квітів, екскурсія по музею.

У суботу — екскурсія по Дніпру на теплоході, прийом ветеранів у Шевченківському, Залізничному, Подільському та Мінському районах міста.

1 вересня, в неділю, на території меморіального комплексу «Український державний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років» о 17 годині відбудеться мітинг-концерт. У цей же час — покладення квітів на рубежі оборони в Голосієві, до пам'ятників на річці Ірпінь, у парку «Перемога», до обеліска на площі Перемоги, до пам'ятного знака на честь захисників Києва на Червонозоряному проспекті та до пам'ятника на місці бойових дій біля села Борщів Баришівського району. А перед цим — покладення квітів на могилу Невідомого солдата на площі Слави.

О 18 годині — прийом гостей Києва, учасників оборони міста у 1941 р. від німецько-фашистських загарбників у Київській міській Раді народних депутатів.

Вечірній Київ

ЗАСНОВНИК — ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ РЕДАКЦІЇ.

Головний редактор В. О. КАРПЕНКО.
Члени редколегії: О. І. БІЛИК, А. П. ЗАДОРОГА, К. П. КАСАТКІН, Г. Г. КИРИНДЯСОВ, М. Н. КУРОЧКА, О. А. ЛИПЕНКО, О. Я. ПЕРЕЇДЕНКО, О. Ю. ШВЕЦЬ.

Індекс 61170.

254136, Київ-136, вулиця Маршала Гречка, 13.

Телефони для довідок: 434-61-09, 434-65-67.

Розрахунковий рахунок редакції 161308—345904 в Акціонерному банку «Інко», Київське міськуправління національного банку України, код 322249.

Думки авторів публікацій у «ВК» не завжди збігаються з точкою зору редакції.

Матеріали і фотознімки, надіслані в редакцію, не рецензуються і не повертаються.

Газета видається українською та російською мовами 250 разів на рік, виходить 5 разів на тиждень (крім суботи та неділі). Загальний тираж 528 800.

Редакція листується з читачами тільки на сторінках газети.

Друкарня видавництва «Київська правда», вул. Маршала Гречка, 13. Друк офсетний. 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10. Зам. 2407.

Скан та фотообробка - W.D.Keeper, з власної колекції